

ΜΕΛΕΤΗ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟΥ: Αποθετικά - Ημιαποθετικά ρήματα

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Αποθετικά ρήματα

Αποθετικά λέγονται τα ρήματα που έχουν μόνο μέση (παθητική) φωνή, αλλά ενεργητική (ή ουδέτερη) σημασία (μόνο το γερουνδιακό διατηρεί την παθητική σημασία του). Κλίνονται όπως τα ρήματα της μέσης (παθητικής) φωνής με τη διαφορά ότι:

- από τη μέση φωνή δεν έχουν το απαρέμφατο του μέλλοντα
- από την ενεργητική φωνή έχουν:
 1. υποτακτική μέλλοντα
 2. απαρέμφατο μέλλοντα
 3. μετοχή μέλλοντα
 4. μετοχή ενεστώτα
 5. σουπίνο
 6. γερούνδιο

Παραθέτουμε στη συνέχεια την κλίση ενός αποθετικού ρήματος για κάθε συζυγία

α΄ συζυγία tutor - tutatus sum - tutatum - tutari

Οριστική					
ενεστώτας	παρατατικός	μέλλοντας	παρακείμενος	υπερσυντέλικος	συντελ. μέλλοντας
tutor	tutabar	tutabor	tutatus, -a, -um sum	tutatus, -a, -um eram	tutatus, -a, -um ero
tutaris/ -re tutatur	tutabaris/ -re tutabatur	tutaberis/ -re tutabitur	es est	eras erat	eris erit
tutamur	tutabamur	tutabimur	tutati, -ae, -a sumus	tutati, -ae, -a eramus	tutati, -ae, -a erimus
tutamini	tutabamini	tutabimini	estis	eratis	eritis
tutantur	tutabantur	tutabuntur	sunt	erant	erunt
Υποτακτική					
ενεστώτας	παρατατικός	μέλλοντας	παρακείμενος	υπερσυντέλικος	

tuter	tutarer	tutaturus, -a, -um sim	tutatus, -a, -um sim	tutatus, -a, -um essem
tuteris/ -re	tutareris/ -re	sis	sis	esses
tutetur	tutaretur	sit	sit	esset
tutemur	tutaremur	tutaturi, -ae, -a simus	tutati, -ae, -a simus	tutati, -ae, -a essemus
tutemini	tutaremini	sitis	sitis	essetis
tutentur	tutarentur	sint	sint	essent

Προστακτική		Απαρέμφατα			
ενεστώτας	μέλλοντας	ενεστώτας	μέλλοντας	παρακείμενος	συντελεσμένος μέλλοντας
- tutare	- tutator	tutari	tutaturum, -am, -um	tutatum, -am, -um	tutatum, -am, -um
- tutamini	- tutator		tutaturos, -as, -a esse	tutatos, -as, - a esse	tutatos, -as, -a fore
-	- tutantor				
μετοχές					
		tutans (-ntis)	tutaturus, -a, -um	tutatus, -a, -um	-

σουπίνο: tutatum -u
γερούνδιο: tutandi -ndo, -ndum, -ndo
γερουνδιακό: tutandus, -a, -um

Β' συζυγία fateor - fassus sum - fassum - fateri

Οριστική					
ενεστώτας	παρατατικός	μέλλοντας	παρακείμενος	υπερσυντέλικος	συντελ. μέλλοντας
fateor	fatebar	fatebor	fassus, -a, -um sum	fassus, -a, -um eram	fassus, -a, -um ero
fateris/ -re	fatebaris/ -re	fateberis/ -re	es	eras	eris

fatetur	fatebatur	fatebitur	est	erat	erit
fatemur	fatebamur	fatebimur	fassi, -ae, -a sumus	fassi, -ae, -a eramus	fassi, -ae, -a erimus
fatemini	fatebamini	fatebimini	estis	eratis	eritis
fatentur	fatebantur	fatebuntur	sunt	erant	erunt

Υποτακτική

ενεστώτας	παρατατικός	μέλλοντας	παρακείμενος	υπερσυντέλικος
fatear	faterer	fassurus, -a, -um sim	fassus, -a, -um sim	fassus, -a, -um essem
fatearis/ -re	fatereris/ -re	sis	sis	esses
fateatur	fateretur	sit	sit	esset
fateamur	fateremur	fassuri, -ae, -a simus	fassi, -ae, -a simus	fassi, -ae, -a essemus
fateamini	fateremini	sitis	sitis	essetis
fateantur	faterentur	sint	sint	essent

Προστακτική

απαρέμφατα

ενεστώτας	μέλλοντας	ενεστώτας	μέλλοντας	παρακείμενος	συντελεσμένος μέλλοντας
- fatere	- fatetor fatetor	fateri	fassurum, -am, -um	fassum, -am, -um	fassum, -am, -um
- fatemini	- fatentor		fassuros, -as, -a esse	fassos, -as, -a esse	fassos, -as, -a fore
μετοχές					
		fatens (-ntis)	fassurus, -a, -um	fassus, -a, -um	-

σουπίνο: fassum -u

γερούνδιο: fatendi -ndo, -ndum, -ndo

γερουνδιακό: fatendus, -a, -um

γ' συζυγία sequor - secutus sum - secutum - sequi

Οριστική					
ενεστώτας	παρατατικός	μέλλοντας	παρακείμενος	υπερσυντέλικος	συντελ. μέλλοντας
sequor	sequebar	sequar	secutus, -a, -um sum	secutus, -a, -um eram	secutus, -a, -um ero
sequeris/ -re	sequebaris/ -re	sequeris/ -re	es	eras	eris
sequitur	sequebatur	sequetur	est	erat	erit
sequimur	sequebamur	sequemur	secuti, -ae, -a sumus	secuti, -ae, -a eramus	secuti, -ae, -a erimus
sequimini	sequebamini	sequemini	estis	eratis	eritis
sequuntur	sequebantur	sequentur	sunt	erant	erunt
Υποτακτική					
ενεστώτας	παρατατικός	μέλλοντας	παρακείμενος	υπερσυντέλικος	
sequar	sequerer	secuturus, -a, -um sim	secutus, -a, -um sim	secutus, -a, -um essem	
sequaris/ - re	sequereris/ -re	sis	sis	esses esset	
sequatur	sequeretur	sit	sit	secuti, -ae, -a essemus	
sequamur	sequeremur	sit	sit	essetis	
sequamini	sequeremini	secuturi, -ae, -a simus	secuti, -ae, -a simus	essent	
sequantur	sequerentur		sitis sint	sitis sint	
Προστακτική			απαρέμφατα		
ενεστώτας	μέλλοντας	ενεστώτας	μέλλοντας	παρακείμενος	συντελεσμένος μέλλοντας

- sequere - - sequimini -	- sequitor sequitor - - sequuntor	sequi	secuturum, -am, -um secuturos, -as, -a esse	secutum, -am, -um secutos, -as, -a esse	secutum, -am, -um secutos, -as, -a fore
μετοχές					
		sequens (-ntis)	secuturus, -a, -um	secutus, -a, -um	-

σουπίνο: secutum -u
γερούνδιο: sequendi -ndo, -ndum, -ndo
γερουνδιακό: sequendus, -a, -um

δ΄ συζυγία mentior - mentitus sum - mentitum - mentiri

Οριστική					
ενεστώτας	παρατατικός	μέλλοντας	παρακείμενος	υπερσυντέλικος	συντελ. μέλλοντας
mentior	mentiebar	mentiar	mentitus, -a, -um sum	mentitus, -a, -um eram	mentitus, -a, -um ero
mentiris/ -re	mentiebaris/ -re	mentieris/ -re	es	eras	eris
mentitur	mentiebatur	mentietur	est	erat	erit
mentimur	mentiebamur	mentiemur	mentiti, -ae, -a sumus	mentiti, -ae, -a eramus	mentiti, -ae, -a erius
mentimini	mentiebamini	mentiemini	estis	eratis	erits
mentiuntur	mentiebantur	mentientur	sunt	erant	erunt
Υποτακτική					
ενεστώτας	παρατατικός	μέλλοντας	παρακείμενος	υπερσυντέλικος	
mentiar	mentirer	mentiturus, -a, -um sim	mentitus, -a, -um sim sis	mentitus, -a, -um essem	
mentiaris/ -re	mentireris/ -re	sis	sit	esses	
mentiatur	mentiretur	sit		esset	

mentiamur	mentiremur	mentituri, -ae, -a simus	mentiti, -ae, -a simus	mentiti, -ae, -a	essemus
mentiamini	mentiremini	sitis	sitis		essetis
mentiantur	mentirentur	sint	sint		essent

Προστακτική		απαρέμφατα			
ενεστώτας	μέλλοντας	ενεστώτας	μέλλοντας	παρακείμενος	συντελεσμένος μέλλοντας
- mentire	- mentitor	mentiri	mentiturum, -am, -um	mentitum, -am, -um	mentitum, -am, - um
- mentimini	- mentiuntor		mentituros, -as, -a esse	mentitos, -as, -a esse	mentitos, -as, -a fore
μετοχές					
		mentiens (-ntis)	mentiturus, -a, -um	mentitus, -a, - um	-

σοῦπίνο: mentitum -u
γερούνδιο: mentiendi -ndo, -ndum, -ndo
γερουνδιακό: mentiendus, -a, -um

Τα αποθετικά ρήματα του σχολικού εγχειριδίου

1η συζυγία

miseror, miseratus sum, miseratum, miserari (κειμ. 17, 20)
conor, conatus sum, conatum, conari (κειμ. 18)
indignor - indignatus sum - indignatum - indignari (κειμ. 24)
tutor - tutatus sum - tutatum - tutari (κειμ. 25)
imitor - imitatus sum - imitatum - imitari (κειμ. 32)
admiror - admiratus sum - admiratum - admirari (κειμ. 34)
veneror - veneratus sum - veneratum - venerari (κειμ. 34)
osculator - osculatus sum - osculatum - osculari (κειμ. 34)
miror - miratus sum - miratum - mirari (κειμ. 36)
minitor - minitatus sum - minitatum - minitari (κειμ. 40)
populor - populatus sum - populatum - populari (κειμ. 43)
adhortor - adhortatus sum - adhortatum - adhortari (κειμ. 45)

2η συζυγία

intueor - intuitus sum - intuitum - intueri (κείμ. 32)
fateor - fassus sum - fassum - fateri (κείμ. 42)
vereor - veritus sum - veritum - vereri (κείμ. 45)

3η συζυγία

queror, questus sum, questum, queri (κείμ. 17)
sequor - secutus sum - secutum - sequi (κείμ. 21, 23, 42)
moriō - mortuus sum - mortuum - mori (μετ. μέλλ. **moriturus**) (κείμ. 23, 38, 43) (ανήκει στα 15 σε -io της γ' συζυγίας)
egredior - egressus sum - egressum - egredi (κείμ. 23) (ανήκει στα 15 σε -io της γ' συζυγίας)
nascor - natus sum - natum - nasci (μετ. μέλλ. **nasciturus**) (κείμ. 27, 31, 42)
congregior - congressus sum - congressum - congregi (κείμ. 31) (ανήκει στα 15 σε -io της γ' συζυγίας)
utor - usus sum - usum - uti (κείμ. 36, 41)
obsequor - obsecutus sum - obsecutum - obsequi (κείμ. 37)
loquor - locutus sum - locutum - loqui (κείμ. 41)
consequor - consecutus sum - consecutum - consequi (κείμ. 41, 46)
ingredior - ingressus sum - ingressum - ingredi (κείμ. 43) (ανήκει στα 15 σε -io της γ' συζυγίας)
patior - passus sum - passum - pati (κείμ. 43) (ανήκει στα 15 σε -io της γ' συζυγίας)
conloquor - conlocutus sum - conlocutum - conloqui (κείμ. 48)
elabor - elapsus sum - elapsum - elabi (κείμ. 49)
revertor - reversus sum - reversum - reverti (κείμ. 21, 31, 34, 48)
Το ρήμα κλίνεται και ως ημιαποθετικό: revertor - reverti - reversum - reverti

4η συζυγία

moriō, mortuus sum, mortuum, mori (κείμ. 20)
mentior - mentitus sum - mentitum - mentiri (κείμ. 24)
oriō - ortus sum - ortum - oriri (μετ. μέλλ. **oriturus**) (κείμ. 48) Το ρήμα έχει και τύπους από την 3η συζυγία
molior - molitus sum - molitum - moliri (κείμ. 49)
experior - expertus sum - expertum - experiri (κείμ. 49)

Ημιαποθετικά ρήματα

Ημιαποθετικά λέγονται τα ρήματα που σχηματίζουν κάποιους χρόνους κατά την ενεργητική φωνή και κάποιους χρόνους κατά την παθητική. Τα ρήματα αυτά χωρίζονται σε δυο κατηγορίες:

Τα ρήματα: **audeo - ausus sum - ausum - audēre²** (= τολμώ)
 soleo - solitus sum - solitum - solēre² (= συνηθίζω)
 confido - confisus sum - confisum - confidere³ (= εμπιστεύομαι)

σχηματίζουν τον ενεστώτα, τον παρατατικό και τον μέλλοντα κατά την ενεργητική φωνή, ενώ τον παρακείμενο, τον υπερσυντέλικο και τον συντελεσμένο μέλλοντα κατά την παθητική.

Τα ρήματα: **devertor - deverti - deversum - deverti³** (= καταλύω)
 revertor - reverti - reversum - reverti³ (= επιστρέφω)

σχηματίζουν τον ενεστώτα, τον παρατατικό και τον μέλλοντα κατά την παθητική φωνή, ενώ τον παρακείμενο, τον υπερσυντέλικο και τον συντελεσμένο μέλλοντα κατά την ενεργητική.

Σημαντικές επισημάνσεις

- Το *devertor* κλίνεται και ως ενεργητικό ρήμα:
deverto - deverti - deversum - devertēre
- Το *revertor* κλίνεται και ως αποθετικό ρήμα:
revertor - reversus sum - reversum - reverti
- Τα ημιαποθετικά ρήματα σχηματίζουν απαρέμφατο μέλλοντα ενεργητικής φωνής

Κλίση του **audeo**

Οριστική					
ενεστώτας	παρατατικός	μέλλοντας	παρακείμενος	υπερσυντέλικος	συντελ. μέλλοντας
audeo	audebam	audebo	ausus, -a, -um sum	ausus, -a, -um eram	ausus, -a, -um ero
audes	audebas	audebis	es	eras	eris
audet	audebat	audebit	est	erat	erit
audemus	audebamus	audebimus	ausi, -ae, -a sumus	ausi, -ae, -a eramus	ausi, -ae, -a erimus
audetis	audebatis	audebitis	estis	eratis	eritis
audent	audebant	audebunt	sunt	erant	erunt

Υποτακτική				
ενεστώτας	παρατατικός	μέλλοντας	παρακείμενος	υπερσυντέλικος
audeam	auderem	ausurus, -a, -um sim	ausus, -a, -um sim	ausus, -a, -um essem
audeas	auderes	sis	sis	esses
audeat	auderet	sit	sit	esset
audeamus	auderemus	ausuri, -ae, -a simus	ausi, -ae, -a simus	ausi, -ae, -a essemus
audeatis	auderetis	sitis	sitis	essetis
audeant	auderent	sint	sint	essent

Προστακτική					
απαρέμφατα					
ενεστώτας	μέλλοντας	ενεστώτας	μέλλοντας	παρακείμενος	συντελεσμένος μέλλοντας
-	-	audēre	ausurum, -am, -um	ausum, -am, -um	ausum, -am, -um

aude - - audete -	audeto audeto - audetote audento		-os, -as, -a esse	-os, -as, -a esse	-os, -as, -a fore
μετοχές					
		audens (-ntis)	ausurus, - a, -um	ausus, -a, -um	-

σουπίνο: ausum -ausu
γερούνδιο: audendi -ndo, -ndum, -ndo
γερουνδιακό: audendus, -nda, -ndum

Κλίση του revertor (ως ημιαποθετικού)

Οριστική		
ενεστώτας	παρατατικός	μέλλοντας
revertor reverteris/ -re revertitur revertimur revertimini revertuntur	revertebar revertebaris/ -re revertebatur revertebamur revertebamini revertebantur	revertar reverteris/ -re revertetur revertemur revertemini revertentur
παρακείμενος	υπερσυντέλικος	συντελ. μέλλοντας

reverti	reversurum, -am, -um -os, -as, -a esse	revertisse	-
μετοχές			
revertens (-ntis)	reversurus, -a, -um	reversus, -a, -um	-
<p>σουπίνο: reversum - reversu γερούνδιο: revertendi -ndo, -ndum, -ndo γερουνδιακό: revertendus, -nda, -ndum</p>			

Σημείωση: το ρήμα κλίνεται και ως αποθετικό

Ημερομηνία τροποποίησης: 23/05/2022